

به نام خداوند بخشنده مهربان

خلاصه قوانین و مقررات سازمان تامین اجتماعی

خردادماه 1404

قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی

فصل اول - اهداف، قلمرو و وظایف

ماده ۱ - در اجرای اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین

بندهای (۲) و (۴) اصل بیست و یکم (۲۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در جهت

ایجاد انسجام کلان سیاستهای رفاهی که به منظور توسعه عدالت اجتماعی و حمایت از همه افراد کشور در برابر رویدادهای اجتماعی، اقتصادی، طبیعی و پیامدهای آن، نظام تأمین اجتماعی با رعایت شرایط و مفاد این قانون و از جمله برای امور ذیل برقرار می‌گردد.

الف - بازنشستگی، ازکارافتادگی و فوت

ب - بیکاری

ج - پیری

د - در راهماندگی، بی‌سرپرستی و آسیبهای اجتماعی

ه - حوادث و سوانح

- و - ناتوانی‌های جسمی، ذهنی و روانی
- ز - بیمه خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبت‌های پزشکی
- ح - حمایت از مادران به خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند
- ط - حمایت از کودکان و زنان بی‌سرپرست
- ی - ایجاد بیمه خاص بیوگان، زنان سالخورده و خودسرپرست
- ک - کاهش نابرابری و فقر
- ل - امداد و نجات

تبصره ۱ - برخورداری از تأمین اجتماعی به نحوی که در این قانون می‌آید حق همه افراد کشور و تأمین آن، تکلیف دولت محسوب می‌شود.

تبصره ۲ - آثار و تبعات منفی احتمالی ناشی از اقدامات دولت، از جمله مصادیق رویدادهای اقتصادی و اجتماعی می‌باشند

تبصره ۳ - شهروندان خارجی مقیم جمهوری اسلامی ایران نیز در چارچوب موازین اسلامی،
مقاوله‌نامه‌ها و قراردادهای بین‌المللی مصوب و با رعایت شرط عمل‌متقابل، از حمایت‌های مربوط به نظام جامع تأمین اجتماعی برخوردار خواهند بود.

ماده ۲ - نظام جامع تأمین اجتماعی شامل سه حوزه می‌باشد
الف - حوزه بیمه‌ای : شامل بخش بیمه‌های اجتماعی از جمله بازنشستگی، بیکاری،

حوادث و سوانح، از کار افتادگی و بازماندگان و بخش بیمه‌های درمانی (بهداشت و درمان) می‌باشد

تبصره - خدمات بیمه‌های اجتماعی و درمانی به دو سطح همگانی و تکمیلی تقسیم می‌شود

حدود خدمات بیمه‌ای همگانی را قانون تعیین می‌کند - به طوری که بیمه‌های تکمیلی به آن دسته از خدمات بیمه‌ای گفته می‌شود که علاوه بر سطح خدمات بیمه‌های همگانی، با انعقاد قراردادهای انفرادی یا گروهی فی‌مابین بیمه شده و بیمه‌گر و پرداخت حق بیمه توسط بیمه شده انجام می‌پذیرد و دولت در قبال آن تعهد مالی نداشته، اما مکلف به پشتیبانی حقوقی و قانونی لازم از این گونه بیمه‌ها می‌باشد

ب - حوزه حمایتی و توانبخشی: شامل ارائه خدمات حمایتی و توانبخشی و اعطای یارانه و کمک‌های مالی به افراد و خانواده‌های نیازمندی است که به دلایل گوناگون قادر به کار نیستند و یا درآمد آنان تکافوی حداقل زندگی آنان را نمی‌نماید

ج - حوزه امدادی: شامل امداد، نجات در حوادث غیرمترقبه

ماده ۳ - اهداف و وظایف حوزه بیمه‌ای به شرح زیر می‌باشد
الف - گسترش نظام بیمه‌ای و تأمین سطح بیمه همگانی برای آحاد جامعه با اولویت دادن به بیمه‌های مبتنی بر بازار کار و اشتغال

ب - ایجاد هماهنگی و انسجام بین بخش‌های مختلف بیمه‌های اجتماعی و درمانی.

ج - اجرای طرح بیمه اجباری مزدبگیران

د - تشکیل صندوقهای بیمه‌ای مورد نیاز از قبیل بیمه حرف و مشاغل آزاد

(خویش‌فرمایان و شاغل غیردائم)، بیمه روستائیان و عشایر، بیمه خاص زنان بیوه و سالخورده و خودسرپرست و بیمه خاص حمایت از کودکان

ه - گسترش بیمه‌های خاص جبران خسارات ناشی از حوادث طبیعی از قبیل سیل، خشکسالی، زلزله و طوفان

و - پشتیبانی حقوقی از بیمه‌های تکمیلی

ز - نظارت بر عملکرد صندوقهای بیمه‌ای

ح - پیگیری اصلاح اساسنامه‌های شرکتها و صندوقهای بیمه‌ای به نحوی که اصل‌بنگاهداری برای شرکتها و صندوقهای بیمه‌ای لحاظ شود

ط - نظارت بر تعادل منابع و مصارف صندوقها بر اساس علم محاسبات بیمه‌ای

ی - اطلاع رسانی در خصوص خدمات بیمه‌ای

تبصره ۱ - هر صندوق بیمه‌ای می‌تواند در یکی از دو حوزه بیمه اجتماعی و درمانی و یا در هر دو فعالیت نماید

تبصره ۲ - دولت مکلف است ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون، امکان تحت پوشش بیمه قرار گرفتن اقشار مختلف جامعه از جمله روستائیان، عشایر و شاغلین فصلی را فراهم نماید

تبصره ۳ - تعهدات قبلی سازمانها و صندوقهای بیمه‌گر به افراد تحت پوشش مشروط بر آن که فقط در یک سازمان یا صندوق عضویت داشته‌اند کماکان به قوت خود باقی است و مازاد بر آن در صورت تأمین منابع و بار مالی لازم از سوی این نظام برقرار خواهد شد

ماده ۴ - اهداف و وظایف حوزه حمایتی و توانبخشی به شرح زیر می‌باشد

الف - سازماندهی و هدفمند کردن یارانه‌ها و منابع حمایتی

ب - هماهنگی بخش‌های مختلف دولت در راستای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

ج - مشارکت در تعیین خط فقر (مطلق و نسبی)

د - حمایت از افراد جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و پیامدهای سوء آنها خصوصاً در زمینه بیکاری، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی و پیری

ه - تأمین حداقل زندگی برای همه افراد و خانواده‌هایی که درآمد کافی ندارند

با اولویت افرادی که به دلایل جسمی و روانی قادر به کار نیستند

و - پرداخت مقرری به افراد جویای کار به‌شکل وام و برای مدت محدود

ز - تحت پوشش قرار دادن خانواده‌های بی‌سرپرست و زنان خودسرپرست

ح - فراهم‌سازی امکانات، آموزش بازتوانی و ایجاد مهارت‌های شغلی خانوارهای نیازمند

ط - حمایت از مادران به‌خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند

ی - تأمین خدمات پیشگیری از بروز یا تشدید معلولیت‌ها و آسیب‌های

اجتماعی در گروه‌های هدف و تحت پوشش قرار دادن آنها در سه سطح
پیشگیری، درمان و توانبخشی

ک - فراهم آوردن امکانات لازم به منظور بهبود وضع جسمی، ذهنی،
اجتماعی و اقتصادی

معلولین برای ادامه زندگی و تلاش برای تأمین استقلال و خودکفائی
معلولان، افراد محروم از فرصت‌های برابر اجتماعی و آسیب دیدگان
اجتماعی

ل - آماده سازی محیط اجتماعی و فضای فیزیکی متناسب با ویژگیها و
توانائی‌های معلولان

م - ادامه روند حمایت از نیازمندان روستائی و عشایر

ماده ۵ - اهداف و وظایف حوزه امدادی به شرح زیر می‌باشد

الف - آماده‌سازی و هماهنگی سازمانها و نهادهای ذی‌ربط برای ارائه
فوری و کافی خدمات به آسیب‌دیدگان رویدادهای غیرمترقبه در جهت
تأمین نیازهای اولیه آسیب‌دیدگان از حوادث طبیعی شامل تغذیه، پوشاک
و سرپناه موقت در چارچوب طرح امداد و نجات کشور

ب - پیش‌بینی سازوکارهای لازم برای امور مربوط به بازسازی کوتاه مدت با همکاری سازمانهای دولتی و غیردولتی و نهادهای مدنی

تبصره - جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران یک جمعیت غیر دولتی است که بر اساس اساسنامه مصوب مجلس شورای اسلامی فعالیت می‌کند

مواد قانونی مرتبط :

ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری:

دستگاه اجرائی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرائی نامیده می‌شود.

ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری:

هر یک از کارمندان دستگاههای اجرائی، متصدی یکی از پستهای سازمانی خواهند بود و هرگونه به‌کارگیری افراد و پرداخت حقوق بدون داشتن پست سازمانی مصوب پس از یک سال از ابلاغ این قانون ممنوع است.

تبصره - دستگاههای اجرائی می‌توانند در شرایط خاص با تأیید سازمان تاده درصد (۱۰٪) پستهای سازمانی مصوب، بدون تعهد استخدامی و در سقف اعتبارات مصوب افرادی را به صورت ساعتی یا کار معین برای حداکثر یک سال به کار گیرند.

ماده 117 قانون مدیریت خدمات کشوری:

(اصلاحی 08/07/1386)- کلیه دستگاههای اجرایی به استثناء نهادها، موسسات و تشکیلات و سازمانهایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، وزارت اطلاعات، نهادهای عمومی غیردولتی که با تعریف مذکور در ماده (3) تطبیق دارند، اعضاء هیأت علمی و قضات، دیوان محاسبات، شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام و مجلس خبرگان رهبری مشمول مقررات این قانون می‌شوند و در خصوص نیروهای نظامی و انتظامی مطابق نظر مقام معظم رهبری عمل می‌شود

تبصره 1 - حقوق و مزایای قضات تابع قانون نظام هماهنگ پرداخت کارمندان دولت مصوب 1370 می‌باشد و جدول موضوع ماده (14) قانون مذکور در خصوص اعداد مبنای گروه آنان به ترتیب به (12) و (200) افزایش می‌یابد

تبصره 2 - به قضات نظامی سازمان قضائی نیروهای مسلح در مدتی که در پستهای قضائی انجام وظیفه می‌نمایند، معادل مابه التفاوت مجموع دریافتی آنان تا هشتاد درصد (80%) حقوق و مزایای مستمر قضات همتراز دادگستری فوق العاده ویژه پرداخت می‌گردد

تبصره 3 - در صورت موافقت فرماندهی کل قوا برای برخورداری کارکنان نیروهای مسلح از مقررات فصل دهم و سیزدهم این قانون، حداقل و حداکثر دریافتی آنان با رعایت مقررات ماده (136) قانون آجا، امتیازات متعلقه به شغل و شاغل با توجه به کیفیت خاص خدمتی در نیروهای مسلح با ضریب (2/1) محاسبه و پرداخت می‌گردد

کارمندان نیروهای انتظامی کماکان از فوق العاده سختی کار طبق مقررات استخدامی این نیرو علاوه بر فوق العاده های مذکور در فصل دهم این قانون برخوردار می‌باشند

تبصره 4 - کارمندانی که با رعایت ماده (124) مطابق قانون کار جمهوری اسلامی ایران در دستگاههای اجرایی اشتغال دارند از شمول این قانون مستثنی می‌باشند

تبصره 5 - کارمندان سیاسی و کارمندان شاغل در پستهای سیاسی وزارت امور خارجه مشمول مقررات تشکیلاتی، استخدامی، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه مصوب 1352 می‌باشند و کارمندان غیرسیاسی شاغل در پستهای پشتیبانی از این قانون تبعیت خواهند نمود

قانون جدید سن بازنشستگی تامین اجتماعی | شرایط بازنشستگی و (۱۴۰۴) نحوه محاسبه

طبق قانون جدید بازنشستگی تامین اجتماعی، سن بازنشستگی مردان از ۶۰ به ۶۲ سال افزایش یافته و حداقل سابقه مورد نیاز برای بازنشستگی از ۳۰ به ۳۵ سال تغییر کرده است. برای زنان نیز حداقل سن بازنشستگی ۵۵ سال با ۲۰ سال سابقه تعیین شده است. همچنین، شرایط ویژه‌ای برای مشاغل سخت و زیان‌آور، رانندگان و زنان دارای سه فرزند یا بیشتر در نظر گرفته شده که امکان بازنشستگی زودتر از موعد را فراهم می‌کند. در ادامه جدیدترین جزئیات مربوط به شرایط بازنشستگی تامین اجتماعی را بررسی می‌کنیم

جزئیات دقیق قانون جدید بازنشستگی تامین اجتماعی

طبق جدیدترین بخشنامه ابلاغی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اسفند ۱۴۰۳، سن بازنشستگی آقایان از ۶۰ سال به ۶۲ سال افزایش یافته و سابقه مورد نیاز برای بازنشستگی از ۳۰ سال به ۳۵ سال تغییر کرده است؛ همچنین، سن بازنشستگی زنان نیز به ۵۵ سال تمام تغییر کرده است.

البته بیمه‌گذارانی که بیش از ۲۸ سال سابقه دارند، از قانون جدید بازنشستگی تامین اجتماعی مستثنی شده‌اند. به این معنی که قانون جدید بیمه تامین اجتماعی تاثیری بر شرایط بازنشستگی آن‌ها نخواهد داشت. با

استعلام بیمه تامین اجتماعی می‌توانید تعداد سال‌هایی که برایتان حق بیمه پرداخت شده است را مشاهده کنید. هدف از این تغییرات ایجاد تعادل در صندوق‌های بازنشستگی و تضمین پایداری آن‌ها در بلندمدت است.

سن بازنشستگی تامین اجتماعی 1404 براساس سابقه پرداخت حق بیمه

سازمان تامین اجتماعی در سال ۱۴۰۳، تغییراتی در سن بازنشستگی در ایران و شرایط بازنشستگی اعمال کرده است. در جدول زیر شرایط سنی و سابقه موردنیاز برای بازنشستگی در گروه‌های مختلف را بررسی کرده‌ایم

سابقه پرداخت حق بیمه سن بازنشستگی گروه

حداقل ۲۰ سال	سال ۶۲	سن بازنشستگی مردان
حداقل ۲۰ سال	سال ۵۵	سن بازنشستگی خانم‌ها
حداقل ۲۰ سال	سال ۵۵	سن بازنشستگی زنان خانه‌دار
حداقل ۲۰ سال	سال ۶۲	سن بازنشستگی مشاغل آزاد
سال ۲۵	سال ۵۵	سن بازنشستگی رانندگان

۲۰ بدون محدودیت سنی سن بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور

سال متوالی یا ۲۵ سال متناوب این تغییرات با هدف افزایش پایداری صندوق‌های بازنشستگی و تطابق با استانداردهای بین‌المللی اعمال شده‌اند. برای دریافت اطلاعات بیشتر و دسترسی به جزییات دقیق‌تر می‌توانید به منابع رسمی سازمان تامین اجتماعی مراجعه کنید. برای بازنشستگان فعلی، این اصلاحات تاثیری بر نحوه محاسبه مستمری بازنشستگی نخواهد داشت؛ اما برای افرادی که پس از فروردین ۱۴۰۳ بازنشسته می‌شوند، مستمری براساس قوانین جدید محاسبه خواهد شد.

فرمول و نحوه محاسبه سنوات موردنیاز قانون بازنشستگی جدید

قانون جدید بازنشستگی تغییراتی در محاسبه سنوات موردنیاز برای بازنشستگی ایجاد کرده است. اما نگران نباشید؛ محاسبه این تغییرات بسیار ساده است

سابقه کمتر از 15 سال: اگر در زمان ابلاغ بخشنامه، سابقه بیمه شما کمتر از 15 سال بود، 5 سال به سنوات موردنیاز شما اضافه می‌شود.

سابقه بیش از 28 سال: اگر سابقه بیمه شما در زمان ابلاغ بخشنامه بیشتر از 28 سال بود، هیچ تغییری در سنوات موردنیاز شما ایجاد نخواهد شد.

سابقه بین 15 تا 28 سال: اگر سابقه بیمه شما بین 15 تا 28 سال بود، افزایش سنوات به صورت پلکانی و مطابق جدول زیر اعمال می‌شود.